

Lyceum of Aristotle

11 106 75

37.9751643, 23.7429616

Στην οδό Ρηγίλλης, στο κέντρο της Αθήνας, στον χώρο νότια του Σαρόγλειου Μεγάρου και βόρεια του Ωδείου Αθηνών έχουν αποκαλυφθεί τα κατάλοιπα της παλαιστρας ενός από τα πρώτα γυμνάσια της αρχαίας Αθήνας, του γυμνασίου του Λυκείου. Σύμφωνα με τις αρχαίες μαρτυρίες το Λύκειο ήταν ένα ειδυλλιακό, κατάφυτο προάστιο στα ανατολικά της Αθήνας, έξω από την Πύλη του Διοχάρους. Στα νοτιοδυτικά οριζόταν από το Ολυμπείο και τα άλλα παριλίσια ιερά, στα νότια από τον ποταμό Ιλισό και στα βόρεια από τον Λυκαβηττό και τον Ηριδανό. Η περιοχή φαίνεται ότι είχε πάρει το όνομά της από το Ιερό του Λυκείου Απόλλωνος, που προϋπήρχε του γυμνασίου αλλά δεν έχει ακόμη εντοπιστεί. Ο Λύκειος Απόλλων λατρευόταν στην περιοχή από τους πανάρχαιους χρόνους, ίσως ως ποιμενικός θεός, προστάτης των κοπαδιών από τους λύκους.

Η παλαίστρα του Λυκείου, χώρος προπόνησης των αθλητών στην πάλη, στην πυγμαχία και στο παγκράτιο (συνδυασμός πάλης και πυγμαχίας) έχει αποκαλυφθεί σε έκταση 2,5 στρεμμάτων (50 x 48 μ.). Πρόκειται για ένα μεγάλο κτήριο με διαμήκη άξονα από βορρά προς νότο, το οποίο θεμελιώθηκε στο δεύτερο μισό του 4ου αιώνα π.Χ. και διατηρήθηκε, με επισκευές και προσθήκες, για περίπου επτά αιώνες, ως τις αρχές του 4ου αιώνα μ.Χ., οπότε και εγκαταλείφθηκε οριστικά. Ωστόσο, μετά τα μέσα του 3ου αιώνα μ.Χ. μάλλον δεν λειτουργούσε ως παλαίστρα.

Το κτήριο αποτελείται από μία εσωτερική αυλή (23 x 26μ.) που περιβάλλεται στις τρεις πλευρές της από στοές πλάτους 3,5 έως 4 μ., πίσω από τις οποίες αναπτύσσονται με αξιοπρόσεκτη συμμετρία ευρύχωρα, ορθογώνια δωμάτια. Η κεντρική είσοδος στην παλαίστρα ήταν πιθανόν στη νότια πλευρά της, που δεν έχει ερευνηθεί ακόμα. Τον 1ο αιώνα μ.Χ. κατασκευάστηκε στη βόρεια πλευρά της αυλής δεξαμενή ψυχρού λουτρού για τους αθλητές, με αψιδωτές τις στενές πλευρές της. Στην ίδια περίοδο εντάχθηκαν με απόλυτη συμμετρία στο βορειοανατολικό και βορειοδυτικό τμήμα της παλαιστρας τα λουτρά που πιθανότατα αντικατέστησαν τους προγενέστερους λουτρώνες των κλασικών χρόνων.

Συμφασμένα με το θεσμό της γυμναστικής ως συστήματος εκπαίδευσης και με την έννοια του « *καλός καγαθός* », τα γυμνάσια έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη φυσική και πνευματική αγωγή των νέων. Σταδιακά, εξελίχθηκαν σε σπουδαία πνευματικά κέντρα. Τον 4ο αιώνα π.Χ. ιδρύθηκαν στα γυμνάσια οι πρώτες φιλοσοφικές σχολές, κατ' ουσίαν τα πρώτα Πανεπιστήμια: στην περιοχή του Λυκείου ίδρυσε, το 335π.Χ. τη σχολή του ο Αριστοτέλης και δίδαξε για περίπου δώδεκα χρόνια, τα πιο δημιουργικά της ζωής του.

Ο αρχαιολογικός χώρος του Λυκείου αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τόπους της ιστορίας του ανθρωπίνου πνεύματος. Το μνημειώδες διανοητικό οικοδόμημα του Αριστοτέλη και της Σχολής του συγκεφαλαίωσε όλες τις φιλοσοφικές και επιστημονικές αναζητήσεις του αρχαίου κόσμου και είχε ανυπολόγιστη επίδραση στην διαμόρφωση της Χριστιανικής Πατερικής Θεολογίας. Επί 18

αιώνες, έως την Αναγέννηση, ο Αριστοτέλης ήταν το άπαν της ανθρώπινης σοφίας και η αδιαμφισβήτητη αυθεντία σε κάθε σχεδόν τομέα του επιστητού.

Ε. Μπάνου, Ν. Σακκά

Overview

Purpose: Excursion	Type: Archaeological site	Country: Greece
City: Athens		